

5.2.2013

Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä

1. YLEISET PERIAATTEET	2
2. JOHTAMISJÄRJESTELMÄ	2
2.1 KONSERNITASO	2
2.2 TULOSYKSIKÖT JA LINJATOIMINNOT	3
2.3. JURIDISTEN YKSIKÖIDEN HALLINTO	4
3. YHTIÖKOKOUS	4
4. HALLITUS	5
4.1. HALLITUKSEN JÄSENET	5
4.2. HALLITUKSEN JÄSENTEN RIIPPUMATTOMUUS	5
4.3. HALLITUKSEN KOKOUKSET JA TIEDONSAANTI	5
4.4. HALLITUKSEN TYÖJÄRJESTYS	5
5. HALLITUKSEN VALIOKUNNAT	6
5.1. HALLITUKSEN VALIOKUNTIEN JÄSENET	6
5.2. HALLITUKSEN VALIOKUNTIEN KOKOUKSET	6
5.3. HALLITUKSEN VALIOKUNTIEN TYÖJÄRJESTYS	6
6. TOIMITUSJOHTAJA	7
7. MUU JOHTO	8
8. PALKKA- JA PALKKIOSELVITYS	8
8.1. PALKITSEMISEN PERIAATTEET	8
8.2. HALLITUKSEN PALKITSEMINEN	8
8.3. TOIMITUSJOHTAJAN JA YHTIÖN MUUN JOHDON PALKITSEMINEN	9
8.4. JOHDON PALKITSEMINEN YHTEENSÄ	11
9. SISÄINEN VALVONTA, RISKIENHALLINTA JA SISÄINEN TARKASTUS	11
9.1. SISÄISEN VALVONNAN PERIAATTEET	11
9.2. RISKIENHALLINTA ORION-KONSERNISSA	11
9.3. VALVONTATOIMENPITEET	17
10. SISÄPIIRIHALLINTO	17
11. TILINTARKASTUS	18
11.1. TILINTARKASTAJAN PALKITSEMINEN	18

1. Yleiset periaatteet

Orion Oyj:n ja sen tytäryhtiöiden (Orion-konserni) toiminta perustuu voimassaolevien lakien ja niiden nojalla annettujen normien sekä eettisesti hyväksyttävien toimintatapojen noudattamiseen. Konsernin eri toimielinten tehtävät määräytyvät lakien ja konsernin hallinnointiperiaatteiden mukaisesti.

Orion noudattaa NASDAQ OMX Helsingissä listattujen yhtiöiden noudatettavaksi annettua Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodia (Corporate Governance) 2010. Orion poikkeaa koodin suosituksesta 22 nimitysvaliokunnan jäsenten valinnan osalta siten, että nimitysvaliokuntaan voidaan valita muitakin kuin hallituksen jäseniä. Yhtiö pitää poikkeamista perusteltuna ottaen huomioon sen omistusrakenteen ja mahdollisuuden joustavuuteen hallituksen valinnan valmistelussa.

Viimeksi laaditun vuositilinpäätöksen yhteydessä esitetty, hallituksen toimintakertomuksesta erillisenä annettu Selvitys Orion-konsernin hallinto- ja ohjausjärjestelmästä sekä sen päiväyksen jälkeen päivitetty kuvaus hallinto- ja ohjausjärjestelmästä ovat saatavilla osoitteessa www.orion.fi/corporate-governance-suomi. Hallinnointikoodi on saatavilla osoitteessa www.cgfinland.fi.

2. Johtamisjärjestelmä

Orion-konsernin johtamisjärjestelmä muodostuu konsernitasoisista toiminnoista ja tulosyksiköistä. Näiden lisäksi järjestelmään kuuluu juridisten yksiköiden hallinnon järjestäminen. Toiminnan ohjausta ja valvontaa varten konsernissa on kaikilla tasoilla toimiva valvontajärjestelmä.

Koko konsernin johtaminen tapahtuu konsernitasolla. Konsernitasolle kuuluvat tämän mukaisesti muun muassa seuraavat koko konsernin johtamisen osa-alueet:

- konsernistrategian määrittäminen ja seuranta
- perusorganisaatio ja tulosyksiköiden toiminnan ohjaus ja valvonta
- suurimmista investoinneista päättäminen
- koko emoyhtiötä ja konsernia koskevat asiat

Konsernin operatiivinen liiketoiminta tapahtuu tulosyksiköissä. Konsernitason eri toimintoyksiköt tarjoavat tulosyksiköille niiden tarvitsemia palveluita ja vastaavat koko konsernin laajuisesti oman vastualueensa toiminnan järjestämisestä.

2.1 Konsernitaso

2.1.1 Emoyhtiö Orion Oyj

Konsernin emoyhtiö on Orion Oyj, jonka osakkeenomistajat käyttävät päätösvaltaansa osakeyhtiölain ja yhtiöjärjestyksen mukaisesti yhtiökokouksessa. Yhtiön tiedossa ei ole osakassopimuksia, lukuun ottamatta yhtiön suurimpien osakkeenomistajien listauksen yhteydessä mainittuja, yhtiölle ilmoitettuja tietoja äänimäärien käyttämisestä.

Listaus yhtiön suurimmista osakkeenomistajista on saatavilla osoitteessa www.orion.fi/omistus pohja.

2.1.2 Emoyhtiön hallitus

Emoyhtiön hallitukseen kuuluu vähintään viisi ja enintään kahdeksan jäsentä, jotka valitsee yhtiökokous. Hallituksen jäsenten toimikausi päättyy valintaa seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä. Yhtiökokous valitsee samaksi ajaksi hallituksen puheenjohtajan ja hallitus, niin ikään samaksi ajaksi, hallituksen varapuheenjohtajan. Henkilöä, joka on täyttänyt 67 vuotta, ei voida valita hallituksen jäseneksi.

Hallitus johtaa yhtiön toimintaa lain ja yhtiöjärjestyksen määräysten mukaan. Emoyhtiön hallitus toimii myös ns. konsernihallituksena. Tämän mukaisesti se käsittelee ja päättää kaikki merkittävimmät koko konsernin tai sen yksiköiden toimintaa koskevat asiat riippumatta siitä, edellyttääkö asia juridisesti hallituksen päätöstä. Hallitus voi käsitellä minkä tahansa Orion-konserniin kuuluvaa yhtiötä tai yksikköä koskevan asian, jos hallitus tai emoyhtiön toimitusjohtaja katsoo sen tarkoituksenmukaiseksi. Hallitus myös varmistaa hyvän hallinto- ja

ohjausjärjestelmän noudattamisen Orion-konsernissa. Hallituksen työjärjestys sisältää luettelon tärkeimmistä hallituksessa käsiteltävistä asioista.

Hallituksessa on **tarkastusvaliokunta**, **palkitsemisvaliokunta** ja **tutkimusvaliokunta**, joiden jäsenet hallitus valitsee keskuudestaan. Tarkastusvaliokunnan kokouksiin osallistuu myös yhtiön varsinaisen tilintarkastajan päävastuullinen tilintarkastaja. Valiokunnat valmistelevat toimialueeseensa kuuluvia asioita ja tekevät näistä esityksiä hallitukselle.

Hallituksen jäsenistä koostuvien valiokuntien lisäksi yhtiöllä on hallituksen asettama **nimitysvaliokunta**, jonka jäseninä voivat toimia muutkin kuin hallituksen jäsenet.

2.1.3 Emoyhtiön toimitusjohtaja

Emoyhtiön toimitusjohtajan valitsee hallitus. Osakeyhtiölain mukaisesti toimitusjohtaja hoitaa yhtiön juoksevaa hallintoa hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti. Lisäksi toimitusjohtaja huolehtii siitä, että yhtiön kirjanpito on lain mukainen ja varainhoito on luotettavalla tavalla järjestetty.

Emoyhtiön toimitusjohtaja johtaa konsernin liiketoimintoja tulosityksiköiden kautta. Tämän mukaisesti tulosityksiköiden toiminnasta vastaavat johtajat raportoivat toimitusjohtajalle. Toimitusjohtaja toteuttaa tulosityksiköiden toiminnan ohjausta ja valvontaa johtoryhmän ja konsernitasoisten esikuntayksiköiden avustamana.

2.1.4 Konsernin johtoryhmä

Konsernin johtoryhmään kuuluvat toimitusjohtaja puheenjohtajana sekä emoyhtiön hallituksen nimittämät henkilöt jäseninä. Johtoryhmä toimii toimitusjohtajaa päätöksenteossa avustavana elimenä.

Johtoryhmä käsittelee kaikki merkittävimmät konsernin ja sen yksiköiden toimintaa koskevat asiat mukaan luettuina kaikki tulosityksiköistä tai linjatoiminnoista emoyhtiön hallituksen käsiteltäviksi menevät asiat. Toimitusjohtaja voi kuitenkin harkitessaan sen tarkoituksenmukaiseksi päättää, että asiaa ei vielä viedä johtoryhmän käsiteltäväksi.

2.1.5 Esikuntayksiköt

Konsernitasoiset esikuntayksiköt toimivat johtamis- ja valvontajärjestelmän osana osallistuen toimialueellaan konserniin kuuluvien yksiköiden toiminnan ohjaukseen ja valvontaan. Tässä tehtävässään esikuntayksiköt avustavat toimitusjohtajaa konsernin johtamisessa.

Esikuntayksiköt vastaavat konsernitasoisesti muun muassa seuraavista toiminnoista: taloushallinto ja rahoitus, sijoittajasuhteet, henkilöstöhallinto, lakiasiat, immateriaalioikeudet, viestintä, sisäinen tarkastus, sisäpiirihallinto ja tietohallinto.

2.2 Tulosityksiköt ja linjatoiminnot

2.2.1 Tulosityksiköt

Konsernin liiketoiminta on organisoitu tulosityksiköihin. Kullakin tulosityksiköllä on yksikön toiminnasta ja operatiivisesta johtamisesta vastaava johtaja, joka raportoi toimitusjohtajalle.

2.2.2 Linjatoiminnot

Linjatoiminnot toimivat vastuualueellaan kaikkia konsernin tulosityksiköitä tukien ja tarjoten liiketoiminnoille niiden tarvitsemia palveluita. Linjatoiminnot vastaavat muun muassa seuraavista toiminnoista:

- myynti ja markkinointi
- toimitusketju
- tutkimus ja kehitys

2.3. Juridisten yksiköiden hallinto

Konsernin tytäryhtiöt toimivat liiketoiminnallisesti konsernin johtamisjärjestelmän mukaan. Asioissa, jotka eivät suoranaisesti kuulu mihinkään tulosyksikköön tai linjatoimintoon, tytäryhtiöt toimivat suoraan emoyhtiön toimitusjohtajan ohjeiden mukaan.

3. Yhtiökokous

Orion Oyj järjestää vuosittain varsinaisen yhtiökokouksen joka pidetään hallituksen määräämänä päivänä toukokuun loppuun mennessä. Osakkeenomistajan, joka haluaa osallistua Orionin yhtiökokoukseen, on oltava merkittynä Euroclear Finland Oy:n ylläpitämään yhtiön osakasluetteloon yhtiökokouksen täsmäytyspäivänä, ja hänen on tehtävä osallistumisilmoitus yhtiölle viimeistään kokouskutsussa mainittuna päivänä, joka voi olla aikaisintaan kymmenen päivää ennen kokousta. Orion julkaisee kutsun yhtiökokoukseen aikaisintaan kaksi kuukautta ja viimeistään kolme viikkoa ennen yhtiökokousta, kuitenkin vähintään yhdeksän päivää ennen yhtiökokouksen täsmäytyspäivää yhdessä pääkaupunkiseudun päivälehdessä.

Osakkeenomistaja saa äänestää yhtiökokouksessa täsmäytyspäivänä omistamiensa osakkeiden äänimäärällä. Yhtiökokouksessa Orionin A-osake tuottaa kaksikymmentä (20) ääntä ja B-osake yhden (1) äänen. Edellä mainitusta poiketen osakkeenomistaja ei kuitenkaan saa äänestää suuremmalla äänimäärällä kuin 1/20 yhtiökokouksessa edustettujen eri osakelajeihin kuuluvien osakkeiden yhteenlasketusta äänimäärästä.

Yhtiökokouksessa päätökset tehdään osakeyhtiölain ja yhtiöjärjestyksen määräämässä päätöksentekojärjestyksessä.

Varsinaisessa yhtiökokouksessa

esitetään:

- tilinpäätös, joka sisältää konsernitilinpäätöksen, ja toimintakertomuksen
- tilintarkastuskertomus

päätetään:

- tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen vahvistamisesta
- taseen osoittaman voiton käyttämisestä
- vastuuvapaudesta hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle
- hallituksen jäsenten lukumäärästä
- hallituksen jäsenten ja tilintarkastajan palkkioista

valitaan:

- hallituksen jäsenet, jolloin valituksi tulevat yhtiökokouksen päätöksen mukaisesti se tai ne, jotka saavat eniten ääniä
- hallituksen jäsenistä hallituksen puheenjohtaja
- tilintarkastaja

käsitellään:

- muut kokouskutsussa erikseen mainitut asiat.

4. Hallitus

4.1. Hallituksen jäsenet alkaen 20.3.2012

	Hallitus	Syntymä- vuosi	Koulutus	Päätoimi
Hannu Syrjänen	puheenjohtaja	1951	ekonomi, oikeustieteen kandidaatti	Hallituksen puheenjohtaja
Jukka Ylppö	varapuheenjohtaja	1955	diplomi-insinööri, kauppätieteen maisteri	ABB Oy:n teollisten sähkökäyttöjen asiantuntija
Sirpa Jalkanen	jäsen	1954	lääketieteen ja kirurgian tohtori	Turun yliopiston varadekaani, immunologian professori
Eero Karvonen	jäsen	1948	diplomi-insinööri	EVK-Capital Oy:n omistaja ja toimitusjohtaja
Timo Maasilta	jäsen	1954	diplomi-insinööri	Maa- ja vesitekniikan tuki ry:n toiminnanjohtaja, Tukinvest Oy:n toimitusjohtaja
Heikki Westerlund	jäsen	1966	kauppätieteen maisteri	Senior partner, CapMan Oyj

Hallituksen jäsenten esittelyt ovat saatavilla osoitteessa www.orion.fi/hallituksen-jasenten-esittelyt. Päivitetyt tiedot hallituksen jäsenten osakeomistuksista ovat saatavilla osoitteessa www.orion.fi/sisapiirirekisteri.

4.2. Hallituksen jäsenten riippumattomuus

Hallitus on arvioinut jäsentensä riippumattomuuden ja todennut, että kaikki jäsenet ovat hallinnointikoodin tarkoittamalla tavalla riippumattomia sekä yhtiöstä että sen merkittävistä osakkeenomistajista.

4.3. Hallituksen kokoukset ja tiedonsaanti

Hallituksen jäseneksi valittu uusi henkilö perehdytetään toimikautensa alussa yhtiön rakenteeseen, strategiaan, eri liiketoiminta-alueisiin ja konsernin hallinto- ja ohjausjärjestelmään.

Tilikaudella 2012 hallitus kokoontui yhteensä 16 kertaa (13 kertaa vuonna 2011). Jäsenten keskimääräinen osallistumisprosentti kokouksiin oli 100 % (99 %).

Hallitus suoritti toimintansa itsearvioinnin syksyllä 2012.

4.4. Hallituksen työjärjestys

Hallitus on laatinut toimintaansa varten kirjallisen työjärjestyksen, joka sisältää määräykset koskien mm:

- hallituksen järjestäytymistä
- kokousten järjestämistä
- kokouspöytäkirjoja
- jäsenten salassapitovelvollisuutta
- esteellisyystilanteita
- tärkeimpiä hallituksessa käsiteltäviä asioita
- hallituksessa käsiteltäviä asioita koskevaa tiedottamista
- hallituksen toiminnan itsearviointia

Hallituksen toimintaa on tarkemmin selostettu kohdassa 2.1.2. Emoyhtiön hallitus.

5. Hallituksen valiokunnat

5.1. Hallituksen valiokuntien jäsenet

Hallituksen ja valiokuntien kokoonpano 20.3.2012 alkaen

	Hallitus	Tarkastus- valiokunta	Palkitsemis- valiokunta	Tutkimus- valiokunta
Hannu Syrjänen	puheenjohtaja		puheenjohtaja	jäsen
Jukka Ylppö	varapuheenjohtaja	jäsen		jäsen
Sirpa Jalkanen	jäsen			puheenjohtaja
Eero Karvonen	jäsen	jäsen		jäsen
Timo Maasilta	jäsen	jäsen	jäsen	jäsen
Heikki Westerlund	jäsen	puheenjohtaja	jäsen	jäsen

Nimitysvaliokunta, valittu 23.10.2012

Matti Kavetvuo	puheenjohtaja
Kari Jussi Aho	jäsen
Timo Ritakallio	jäsen
Seppo Salonen	jäsen
Hannu Syrjänen	jäsen
Jukka Ylppö	jäsen

5.2. Hallituksen valiokuntien kokoukset

Tilikaudella 2012 valiokunnat kokoontuivat seuraavasti:

- tarkastusvaliokunta 4 (4) kertaa, osallistumisprosentti 100 % (100 %)
- palkitsemisvaliokunta 4 (3) kertaa, osallistumisprosentti 100 % (100 %)
- tutkimusvaliokunta 3 (3) kertaa, osallistumisprosentti 89 % (94 %)
- nimitysvaliokunta 3 (5) kertaa, osallistumisprosentti 94 % (97 %)

5.3. Hallituksen valiokuntien työjärjestys

Työjärjestysten mukaan valiokunnilla ei ole itsenäistä päätösvaltaa, vaan niiden rooli rajoittuu esitysten tekemiseen hallitukselle. Hallitus on vahvistanut kaikille valiokunnille työjärjestykset.

5.3.1. Tarkastusvaliokunnan työjärjestys

Tarkastusvaliokunnan työjärjestyksen mukaan valiokunnassa on vähintään kolme jäsentä, jotka hallitus nimeää keskuudestaan vuosittain hallituksen toimikaudeksi. Jäsenillä on oltava valiokunnan tehtäväalueen edellyttämä pätevyys, ja vähintään yhdellä jäsenellä tulee olla asiantuntemusta erityisesti laskentatoimen, kirjanpidon tai tarkastuksen alalla.

Jäsenten on myös oltava riippumattomia yhtiöstä ja vähintään yhden jäsenen on oltava riippumaton merkittävistä osakkeenomistajista. Jäsenten pätevyys ja riippumattomuus arvioidaan Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodin mukaisesti.

Valiokunta kokoontuu vähintään neljä kertaa vuodessa, ja se raportoi toiminnastaan hallitukselle.

Valiokunta keskittyy erityisesti yhtiön taloudellista raportointia ja valvontaa koskeviin asioihin. Sen tehtävä on mm:

- seurata tilinpäätösraportoinnin prosessia
- valvoa taloudellista raportointiprosessia
- seurata yhtiön sisäisen valvonnan, sisäisen tarkastuksen ja riskienhallintajärjestelmien tehokkuutta

- seurata tilinpäätöksen tilintarkastusta
- arvioida tilintarkastajan riippumattomuutta ja erityisesti oheispalvelujen tarjoamista yhtiölle
- valmistella tilintarkastajan valintaa koskeva päätösehdotus
- seurata yhtiön taloudellista tilannetta
- arvioida lakien ja määräysten noudattamista yhtiössä.

5.3.2. Palkitsemisvaliokunnan työjärjestys

Palkitsemisvaliokunnan työjärjestyksen mukaan valiokunnassa on vähintään kolme jäsentä, jotka hallitus valitsee keskuudestaan vuosittain hallituksen toimikaudeksi. Valiokunnan jäsenistä enemmistön on oltava yhtiöstä riippumattomia Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodin tarkoittamalla tavalla.

Valiokunta kokoontuu vähintään kaksi kertaa vuodessa, ja se raportoi toiminnastaan hallitukselle.

Valiokunnan tehtävänä on käsitellä ja valmistella Orion-konsernissa tapahtuvaan johdon ja henkilöstön palkitsemiseen liittyviä kysymyksiä sekä sellaisia toimivan johdon nimityskysymyksiä, jotka tulevat hallituksen päätettäväksi.

5.3.3. Tutkimusvaliokunnan työjärjestys

Tutkimusvaliokunnan työjärjestyksen mukaan valiokunnassa on vähintään kolme jäsentä, jotka hallitus valitsee keskuudestaan vuosittain hallituksen toimikaudeksi. Valiokunnan jäsenistä enemmistön on oltava yhtiöstä riippumattomia Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodin tarkoittamalla tavalla.

Valiokunta kokoontuu vähintään kaksi kertaa vuodessa, ja se raportoi toiminnastaan hallitukselle.

Valiokunta käsittelee ja arvioi Orion-konsernissa tapahtuvaan tutkimus- ja tuotekehitystoimintaan liittyviä kysymyksiä ja tekee niistä esityksiä hallitukselle.

5.3.4. Nimitysvaliokunnan työjärjestys

Hallituksen jäsenistä koostuvien valiokuntien lisäksi yhtiöllä on nimitysvaliokunta, johon hallinnointikoodin suosituksesta poiketen voi kuulua myös muita henkilöitä kuin hallituksen jäseniä. Yhtiö pitää poikkeamista perusteltuna ottaen huomioon sen omistusrakenne ja mahdollisuus joustavuuteen hallituksen valinnan valmistelussa. Nimitysvaliokunnan jäsenten enemmistön on oltava yhtiöstä riippumattomia Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodin tarkoittamalla tavalla.

Valiokunnan työjärjestyksen mukaan hallitus valitsee valiokunnan jäsenet vuosittain toimikaudeksi, joka kestää valintaa seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättymiseen saakka. Ennen valintaa hallitus kuulee äänimäärän mukaan yhtiön suurimpien osakkeenomistajien näkemyksiä valiokunnan kokoonpanosta. Kuuleminen tapahtuu tapaamisessa, johon kutsutaan äänimäärän mukaan yhtiön kaksikymmentä suurinta osakasluetteloon merkittyä osakkeenomistajaa. Suurimpia osakkeenomistajia laskettaessa ei kuitenkaan huomioida sellaisia osakkeenomistajia, joiden omistamien osakkeiden nojalla ei saa osallistua yhtiökokoukseen.

Valiokunta kokoontuu tarpeen mukaan.

Valiokunnan tehtävänä on valmistella ja antaa hallitukselle suositus varsinaiselle yhtiökokoukselle tehtävästä ehdotuksesta hallituksen kokoonpanoksi ja palkkioiksi. Suosituksensa valiokunta ilmoittaa hallitukselle. Valiokunnan valitsemaa suositusta ei pidetä osakkeenomistajan tekemänä ehdotuksena yhtiökokoukselle eikä valiokunnan suosituksella ole vaikutusta hallituksen itsenäiseen päätöksentekovaltaan tai oikeuteen tehdä ehdotuksia yhtiökokoukselle.

6. Toimitusjohtaja

Orion Oyj:n toimitusjohtaja ja konsernin johtoryhmän puheenjohtaja on Timo Lappalainen 1.1.2008 alkaen. Lappalainen on syntynyt vuonna 1962 ja hän on koulutukseltaan diplomi-insinööri.

Toimitusjohtajan tehtäviä on tarkemmin selostettu kohdassa 2.1.3. Emoyhtiön toimitusjohtaja.

7. Muu johto

Konsernin johtoryhmän kokoonpano alkaen 1.1.2012

Timo Lappalainen	Toimitusjohtaja ja johtoryhmän puheenjohtaja ¹⁾
Satu Ahomäki	Johtaja, Global Sales
Markku Huhta-Koivisto	Johtaja, Erityistuotteet ja Fermion
Olli Huotari	Johtaja, Esikuntatoiminnot
Liisa Hurme	Johtaja, Alkuperälääkkeet
Jari Karlson	Johtaja, Talous ja hallinto sekä Eläinlääkkeet
Virve Laitinen	Johtaja, Toimitusketju
Reijo Salonen	Johtaja, Tutkimus ja tuotekehitys

1) Timo Lappalainen edustaa myös Orion Diagnosticaa johtoryhmässä

Johtoryhmän jäsenten lisäksi johtoryhmässä toimii henkilöstön edustajana Liisa Remes.

Johtoryhmän jäsenten esittelyt ovat saatavilla osoitteessa www.orion.fi/muujohto.
Ajanmukaiset tiedot johtoryhmän jäsenten osakeomistuksista ovat saatavilla osoitteessa www.orion.fi/sisapiirirekisteri.

Johtoryhmän roolia ja vastuita on tarkemmin selostettu kohdassa 2.1.4. Konsernin johtoryhmä.

8. Palkka- ja palkkioselvitys

8.1. Palkitsemisen periaatteet

Orionin hallituksen ja johdon palkitsemisjärjestelmän tavoitteena on edistää yhtiön kilpailukykyä, pitkän aikavälin taloudellista menestystä, ja yhtiön asettamien tavoitteiden ja yhtiön strategian toteutumista, sekä myötävaikuttaa omistaja-arvon suotuisaan kehitykseen.

8.2. Hallituksen palkitseminen

Yhtiökokouksen 2012 päätöksen mukaisesti hallituksen puheenjohtajalle maksetaan vuosipalkkiona 76 000 euroa, hallituksen varapuheenjohtajalle 51 000 euroa ja hallituksen jäsenelle 38 000 euroa. Lisäksi hallituksen puheenjohtajalle maksetaan kokouspalkkiona 1 200 euroa kokoukselta, hallituksen varapuheenjohtajalle 900 euroa kokoukselta ja hallituksen jäsenelle 600 euroa kokoukselta. Hallituksen jäsenten matkakustannukset korvataan aiemman käytännön mukaisesti. Edellä mainitut kokouspalkkiot maksetaan myös hallituksen asettamien valiokuntien puheenjohtajille ja jäsenille.

Edellä mainitut vuosipalkkiot maksettiin 60-prosenttisesti rahana ja 40-prosenttisesti yhtiön osakkeina siten, että 26.–30.3.2012 hankittiin Orion Oyj:n B-osakkeita pörssistä hallituksen puheenjohtajalle 30 400 eurolla, hallituksen varapuheenjohtajalle 20 400 eurolla ja hallituksen jäsenelle 15 200 eurolla. Rahana maksettava osa vuosipalkkiosta vastaa suunnilleen ennakonpidätykseen tarvittavaa määrää, ja se maksettiin 25.4.2012. Vuosipalkkiot kattavat hallituksen koko toimikauden.

Hallituksen palkkioina saamien osakkeiden omistamiseen ei liity erityisiä sääntöjä.

Hallitukseen tilikaudella 2012 kuuluneille jäsenille maksetut palkkiot tilikaudelta 2012

	Kokonais- palkkio, €	Palkkiosta B-osakkeina maksettu osuus, kpl
Hannu Syrjänen, puheenjohtaja	102 400	2 053
Matti Kavetvuo, varapuheenjohtaja ja jäsen 20.3.2012 asti	5 750	0
Jukka Ylppö, varapuheenjohtaja 20.3.2012 alkaen	70 800	1 377
Sirpa Jalkanen	51 200	1 026
Eero Karvonen	51 853	1 026
Timo Maasilta	50 610	1 026
Heikki Westerlund	56 000	1 026
Hallitus yhteensä	388 613	7 534

Palkkiot muodostuvat hallitus- ja valiokuntatyöskentelystä.

Päivitetyt tiedot hallituksen jäsenten osakeomistuksista ovat saatavilla Orion Oyj:n sisäpiirirekisteristä osoitteessa www.orion.fi/sisapiirirekisteri.

8.3. Toimitusjohtajan ja yhtiön muun johdon palkitseminen

8.3.1. Toimitusjohtajan palkitseminen

Toimitusjohtajan palkitsemisesta päättää hallitus. Toimitusjohtajan palkitseminen koostuu kuukausipalkasta, suorituspohjaisesta tulospalkkiosta sekä osakepohjaisesta kannustinjärjestelmästä. Tulospalkkioiden ja osakepohjaisen kannustinjärjestelmän perusteena ovat ennalta sovitut tavoitteet, jotka hallitus vahvistaa vuosittain. Suoritus- ja tuloskriteerit asetetaan siten, että ne tukevat yhtiön lyhyen ja pitkän aikavälin taloudellista menestystä. Hallitus arvioi suoritus- ja tuloskriteerien toteutumista vuosittain.

Toimitusjohtajan tulospalkkion enimmäismäärä on seitsemän (7) kuukauden palkkaa vastaava määrä. Osakepohjaisen kannustinjärjestelmän enimmäispalkkioiden määräytyminen selostetaan kohdassa 8.3.3.

Toimitusjohtajan irtisanomisaika on yhtiön irtisanoessa toimitusjohtajan 6 kuukautta. Toimitusjohtajan irtisanoessa toimitusjohtajan irtisanomisaika on 6 kuukautta, ellei toisin sovita. Toimitusjohtajan irtisanomisaika päättyy irtisanomisaikaan kuluttua. Mikäli toimitusjohtajan irtisanomisaika päättyy joko yhtiön toimesta tai toimitusjohtajan toimesta yhtiön sopimusrikkomuksen vuoksi, suoritetaan, elleivät osapuolet toisin sovi, toimitusjohtajalle erillisenä irtisanomiskorvauksena toimitusjohtajan irtisanomisen jälkeen 18 kuukauden rahapalkkaa vastaava määrä. Mikäli toimitusjohtajan irtisanomisaika päättyy toimitusjohtajan toimesta muusta syystä kuin yhtiön sopimusrikkomuksen vuoksi, ei erillistä irtisanomiskorvausta suoriteta.

Toimitusjohtajalle tilikaudelta 2012 maksetut palkat, palkkiot, luontoisedut ja tulospalkkiot olivat yhteensä 1 040 065 euroa (1 076 378 vuonna 2011), josta palkat ja luontoisedut olivat 441 149 (416 400) euroa. Vuonna 2012 toimitusjohtajalle maksetut tulosperusteiset palkkiot vuodelta 2011 olivat 598 916 (659 978) euroa, josta 191 702 (234 483) euroa vastaava osuus maksettiin luovuttamalla 12.3.2012 toimitusjohtajalle 11 700 (14 000) Orion Oyj:n B-osaketta osana yhtiön pitkäjänteistä osakepohjaista kannustinjärjestelmää. Luovutettujen osakkeiden osakekohtainen luovutushinta oli 16,3848 (16,7488) euroa, joka oli B-osakkeen kaupankäyntimäärällä painotettu keskiparssi 12.3.2012.

Toimitusjohtajan eläkeiäksi on sovittu 60 vuotta ja eläkkeen tavoitetasoksi 60 % sovitusta eläkepalkasta. Eläke on etuusperusteinen. Lisäeläke-edun vuoden 2012 ennakkomaksu oli 133 547,37 euroa.

8.3.2. Muun johdon palkitseminen

Konsernin johtoryhmän muiden jäsenten palkitsemisesta päättää hallitus tai hallituksen puheenjohtaja. Heidän palkitsemisjärjestelmänsä koostuu kuukausipalkasta, suorituspohjaisesta tulospalkkiosta sekä osakepohjaisesta kannustinjärjestelmästä. Tulospalkkioiden ja osakepohjaisen kannustinjärjestelmän perusteena ovat ennalta sovitut tavoitteet, jotka vahvistetaan vuosittain. Suoritus- ja tuloskriteerit asetetaan

siten, että ne tukevat yhtiön lyhyen ja pitkän aikavälin taloudellista menestystä. Hallitus arvioi suoritus- ja tuloskriteerien toteutumista vuosittain.

Johtoryhmän jäsenen tulospalkkion enimmäismäärä ei ylitä edellä mainittua toimitusjohtajan tulospalkkion enimmäismäärää. Osakepohjaisen kannustinjärjestelmän enimmäispalkkioiden määräytyminen selostetaan kohdassa 8.3.3.

Johtoryhmän jäsenille, toimitusjohtaja mukaan lukien, tilikaudelta 2012 maksetut palkat, palkkiot, luontoisedut ja tulosperusteiset palkkiot olivat yhteensä 4 044 561 (4 400 904) euroa, josta palkat ja luontoisedut olivat 1 893 007 (1 827 117) euroa ja tulosperusteiset palkkiot 2 151 554 (2 573 787) euroa.

Muilla johdon jäsenillä eläke määräytyy työntekijän eläkelain (TyEL) mukaan lukuun ottamatta yhtä henkilöä, jonka eläkeiäksi on sovittu 60 vuotta ja eläkkeen tavoitetasoksi 60 % sovittua eläkepalkasta. Lisäeläkesopimus on etuusperusteinen.

8.3.3. Osakepohjainen kannustinjärjestelmä

Orionin hallitus päätti konsernin avainhenkilöiden nykyisestä osakepohjaisesta kannustinjärjestelmästä helmikuussa 2010. Järjestelmän tarkoituksena on yhdistää omistajien ja avainhenkilöiden tavoitteet yhtiön arvon nostamiseksi sekä sitouttaa avainhenkilöt yhtiöön ja tarjota heille kilpailukykyinen, yhtiön osakkeiden omistukseen perustuva palkkiojärjestelmä.

Järjestelmässä on ansaintajaksoja, joiden alkamisesta ja pituudesta yhtiön hallitus päättää vuosittain vuosina 2010, 2011 ja 2012. Hallitus päättää ansaintajakson ansaintakriteerit ja niille asetettavat tavoitteet kunkin ansaintajakson alussa. Järjestelmän käyttöönoton yhteydessä alkoi kaksi ansaintajaksoa, kalenterivuosi 2010 ja kalenterivuodet 2010–2012. Vuonna 2011 alkoi kaksi ansaintajaksoa, kalenterivuosi 2011 ja kalenterivuodet 2011–2013 ja vuonna 2012 kaksi ansaintajaksoa, kalenterivuosi 2012 ja kalenterivuodet 2012–2014. Kaikille ansaintajaksoille osallistuminen ja ansaintajakoilta palkkion saaminen edellyttää, että avainhenkilö omistaa yhtiön osakkeita hallituksen päätöksen mukaisesti. Järjestelmän palkkio yhden kalenterivuoden mittaisilla jaksoilla 2010, 2011 ja 2012 perustuu Orion-konsernin tuloksen kehittymiseen sekä edellä mainitun osallistumisedellytyksen täyttämiseen ja ansaintajakoilta 2010–2012, 2011–2013 ja 2012–2014 Orion Oyj:n B-osakkeen kokonaistuottoon.

Järjestelmästä maksettavat palkkiot maksetaan osittain yhtiön B-osakkeina ja osittain rahana. Palkkiot ansaintajaksolta 2010 maksettiin vuonna 2011. Palkkiot ansaintajaksolta 2011 maksettiin vuonna 2012. Mahdolliset tulevat palkkiot maksetaan ansaintajaksolta 2010–2012 ja ansaintajaksolta 2012 vuonna 2013, ansaintajaksolta 2011–2013 vuonna 2014 ja ansaintajaksolta 2012–2014 vuonna 2015. Rahana maksettava osuus käytetään palkkiosta avainhenkilölle aiheutuviin veroihin ja veronluonteisiin maksuihin. Järjestelmästä yhden kalenterivuoden aikana maksettavan palkkion arvo on enintään 1,5 kertaa avainhenkilön bruttovuosipalkka palkkion maksuhetkellä. Bruttovuosispalkalla tarkoitetaan kokonaispalkkaa luontoisetuineen ilman vuositulospalkkiota ja pitkäjänteistä palkitsemisjärjestelmää. Järjestelmään liittyy sitouttamisjakso, jonka aikana järjestelmän perusteella saatuja osakkeita ei saa luovuttaa. Ansaintajaksolta 2010 maksettujen osakkeiden sitouttamisjakso päättyi 31.12.2012. Ansaintajaksolta 2011 maksettujen osakkeiden sitouttamisjakso päättyi 31.12.2013. Ansaintajaksolta 2012 mahdollisesti maksettavien osakkeiden sitouttamisjakso päättyi 31.12.2014. Kolmen vuoden pituisiin ansaintajaksoihin ei liity sitouttamisjaksoa. Mikäli avainhenkilön työ- tai toimisuhte konserniyhtiöön päättyy sitouttamisjakson aikana, on hänen palautettava palkkiona annetut osakkeet yhtiölle vastikkeetta.

Konsernin johtoryhmän jäsenen on omistettava sitouttamisjakson jälkeen puolet järjestelmän perusteella maksetuista osakkeista seuraavasti: toimitusjohtajan, kunnes hänen omistamiensa yhtiön osakkeiden arvo yhteensä vastaa hänen bruttovuosipalkkaansa, ja muun konsernin johtoryhmän jäsenen, kunnes hänen omistamiensa yhtiön osakkeiden arvo yhteensä vastaa puolta hänen bruttovuosipalkastaan.

Järjestelmän perusteella maksettavia osakkeita koskevista luovutusrajoituksista ja omistusvelvollisuutta koskevista ehdoista riippumatta järjestelmään kuuluva henkilö voi halutessaan hankkia omalla kustannuksellaan järjestelmän luovutusrajoitusten ja omistusvelvollisuuden piiriin pörssistä tai muuten Orion Oyj:n A-osakkeita ja hankinnan jälkeen luovuttaa vastaavan määrän, luovutusrajoitusten ja/tai omistusvelvollisuuden alaisia B-osakkeita.

Järjestelmän kohderyhmään kuuluu noin 30 henkilöä. Järjestelmän perusteella maksettavien palkkioiden yhteismäärä on enintään 500 000 Orionin B-osaketta ja osakkeiden arvoa vastaava määrä rahaa.

Konsernin vuoden 2012 tilinpäätöksessä osakepalkkiojärjestelmää selostetaan liitetiedossa 4. Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut ja tilintarkastajan palkkiot.

8.4. Johdon palkitseminen yhteensä

Orionin hallituksen jäsenille, toimitusjohtajalle ja konsernin johtoryhmän muille jäsenille tilikaudelta 2012 maksetut palkat, palkkiot ja luontoisedut olivat yhteensä 4 433 174 euroa (4 766 284 euroa vuonna 2011).

9. Sisäinen valvonta, riskienhallinta ja sisäinen tarkastus

9.1. Sisäisen valvonnan periaatteet

Orionin hallitus on määritellyt yrityksen sisäisen valvonnan toimintaperiaatteet yhtiössä. Johtamistavan ja -kulttuurin perustana ovat lakien ja yhtiöjärjestyksen noudattaminen sekä Orionin arvot ja eettiset liiketoimintatavat. Sisäinen valvonta on osa johtamisjärjestelmässä kuvatun mukaista normaalia liiketoiminnan ohjausta ja johtamista, jota varmennetaan riskienhallinnan, tilintarkastuksen ja sisäisen tarkastuksen avulla. Sen tavoitteena on varmistaa, että toiminta on tehokasta ja tuloksellista, liiketoimintariskit on hallittu asianmukaisesti, lakeja ja säännöksiä noudatetaan ja informaatio on luotettavaa. Se perustuu selkeään tavoitteenasetteluun, tiiviiseen tavoitteiden seurantaan sekä tehokkaaseen ja käytännönläheiseen riskienhallintaan.

Käytännössä sisäisestä valvonnasta vastaa kunkin osa-alueen johto ja jokainen liiketoimintayksikkö tai toiminto järjestää oman yksikkönsä tai organisaationsa sisäisen valvonnan itse konsernitasolla määritettyjen politiikkojen ja ohjeiden määrittämien periaatteiden mukaisesti. Keskeiset ohjeet sisältyvät konsernin johtamisohjeistoon.

9.2. Riskienhallinta Orion-konsernissa

Riskienhallinta on merkittävä osa Orion-konsernin johtamisjärjestelmää ja se liittyy tiiviisti yhtiön vastuurakenteisiin, toiminnan valvonnan periaatteisiin ja liiketoimintaan. Tavoitteena on tunnistaa, mitata ja hallita käytettävissä olevin keinoin ne riskit, jotka mahdollisesti uhkaavat yhtiön toimintaa tai asetettujen tavoitteiden saavuttamista, sekä parantaa kykyä hyväksymään riskit, joista ollaan kyllä tietoisia mutta jotka eivät kuitenkaan ole kokonaan poistettavissa.

Riskienhallinta ei ole irrallinen ja erillinen toiminto vaan luonnollinen ja normaali osa jokapäiväistä liiketoimintaa ja johtamista.

Kokonaisvaltaista riskienhallintaprosessia, käytännön toimenpiteitä sekä vastuiden määrittelyä kehitetään säännöllisesti toteutettavilla riskikartoituksilla, jotka kattavat:

- strategiset riskit, mukaan lukien tutkimus- ja kehitysriskit
- operatiiviset riskit, kuten myynti- ja liikeriskit, tuotantoriskit, turvallisuusriskit ja ympäristöriskit
- rahoitusriskit, kuten markkina-, luotto- ja maksuvalmiusriskit

Operatiivinen riskienhallinta kattaa myös hankekohtaisen riskienhallinnan.

9.2.1. Strategiset riskit

9.2.1.1. Liiketoiminnan pitkän aikavälin kehitysriskit

Uusien lääkkeiden kehittämiseen liittyy merkittäviä riskejä, jotka johtuvat kehitystyön vaatimasta pitkästä aikajänteestä sekä lopputulokseen liittyvästä epävarmuudesta; saadaanko tuote koskaan markkinoille. Tätä strategista riskiä pyritään hallitsemaan seuraavin keinoin:

- konsernissa on muitakin terveydenhuoltoon liittyviä liiketoiminta-alueita kuin omien alkuperälääkkeiden kehittämiseen perustuvia yksiköitä. Näitä konsernin liiketoimintaa tasapainottavia muita yksiköitä ovat mm. geneeriset lääkkeet, eläinlääkkeet ja diagnostiset testit
- lääkkeiden tuotevalikoimaa pyritään pitämään riittävän laajana

- tuotekehitys- ja markkinointiriskiä jaetaan työskentelemällä tiiviissä yhteistyössä partnereiden kanssa

Alkuperälääkkeiden osuus konsernin liikevaihdosta ja tuloksesta on merkittävä. Orion tekee intensiivistä tutkimusta tavoitteenaan tuoda omia, uusia alkuperälääkkeitä kansainvälisille markkinoille, mutta konsernilla ei kuitenkaan ole takeita siitä, että näiden uusien tuotteiden tuonti markkinoille tapahtuu odotusten mukaisesti. Lisäksi yhteistyössä partnereiden kanssa voi tapahtua muutoksia, esimerkiksi yritysjärjestelyistä johtuen.

Strategisten riskien kenttään voidaan lukea myös yhtiön hallinto- ja ohjausjärjestelmän sekä raportointiperiaatteiden kattavuus. Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodin (Corporate Governance) 2010 mukainen selkeä hallinto- ja ohjausjärjestelmä luo luottamusta Orion-konserniin ja sen johtamiseen. Luottamuksen perustana on, että järjestelmän olennaisimmat piirteet ja periaatteet on selostettu julkisesti, ja että eri tahojen vastuut, oikeudet, velvollisuudet ja raportointisuhteet ovat määritelty selkeästi.

Lisäksi yhtiö kasvattaa sidosryhmiensä, kuten ympäröivän yhteiskunnan, pääomamarkkinoiden ja omistajiensa luottamusta muun ohella tiedottamalla tapahtumista, yhtiön toiminnasta ja taloudellisesta tilanteestaan avoimesti, totuudenmukaisesti, johdonmukaisesti ja oikea-aikaisesti.

9.2.1.2. Tutkimus- ja kehitysriskit

Alkuperälääkkeiden kehittämiseen liittyy monia epävarmuustekijöitä. Tyypillisesti markkinoille asti pääsee vain noin yksi kymmenestä kliiniseen vaiheeseen edenneestä tutkimushankkeesta. Tärkeimmät syyt kehitysprojektien epäonnistumiseen liittyvät tutkittavana olevan lääkeaihion tehoon tai turvallisuuteen, mutta myös sen terveystaloudelliseen lisäarvoon. Tämän vuoksi lääkkeen farmakologisia ominaisuuksia, kuten tehoa ja turvallisuutta, sekä terveystaloudellista hyötyä kartoitetaan vaiheittain etenevissä tutkimuksissa. Kliinisiä, ihmisillä tehtäviä tutkimuksia voidaan tehdä vain lääkeviranomaisen luvalla.

Lääkkeen farmakologiaa ja turvallisuutta testataan laajasti prekliinisten laboratoriomallien avulla, sekä seuraamalla siedettävyyttä ja haittavaikutuksia kaikissa kliinisten tutkimusten vaiheissa.

Laajoissa tutkimushankkeissa Orionin hallitus tekee päätöksen siirtyä tutkimuksen vaiheesta seuraavaan. Pienemmissä hankkeissa päätöksen tekee konsernin ylin johto. Nämä päätökset perustuvat aina laajaan analyysiin, jossa arvioidaan siihen mennessä saavutettuja tutkimustuloksia ja markkinatilannetta. Myyntilupahakemusta ja valmisteyhtenvetoa varten lääketutkimuksen eri vaiheet ja tulokset dokumentoidaan huolellisesti lääkeviranomaisten arvioitavaksi. Lääkkeen aiheuttamat haittavaikutukset ovat viranomaisten edellyttämässä seurannassa myös markkinoille tulon jälkeen.

Taloudelliset riskit kasvavat tutkimusten edetessä kliinisiin ihmistutkimuksiin. Tutkimusten kallein jakso on viimeinen, niin sanottu kolmas kliininen tutkimusvaihe, joka on monikansallinen ja se käsittää useita satoja, tai jopa tuhansia potilaita. Tutkimusten kaksoissokkometelmällä pyritään saamaan mahdollisimman luotettava kuva lääkkeen tehosta ja turvallisuudesta. Tämä vuoksi Orion jakaa kolmannen vaiheen tutkimuksiin liittyvää suurta taloudellista riskiä tekemällä nämä tutkimukset pääsääntöisesti yhteistyössä toisen, muun ohella tuotteen markkinointiin osallistuvan lääkeyhtiön kanssa. Yhteistyö ulkopuolisten tahojen kanssa on kuitenkin myös varhaisemmissa tutkimuksen vaiheissa olennainen osa riskienhallintaa. Yhtiön tavoitteena on löytää tapoja, joilla tutkimushankkeiden määrä voidaan pitää riittävän suurena jakamalla yhteistyökumppanien kanssa niiden kuluja ja niihin liittyviä riskejä, mutta myös niistä mahdollisesti saatavia tuottoja.

9.2.1.3. Kilpaileviin ns. geneerisiin lääkevalmisteisiin liittyvät riskit

Lääkealalle on tyypillistä, että ns. geneeristen lääkkeiden valmistajat yrittävät saada omat, yleensä alkuperäisvalmistajan tuotteita halvempia lääkkeitä myyntiin mahdollisimman aikaisessa vaiheessa. Tämä voi tapahtua esimerkiksi pyrkimällä murtamaan oikeusteitse alkuperäisvalmistajan patentit tai muut immateriaalioikeudet jo ennen näiden raukeamista. Tästä toiminnasta voi aiheutua alkuperäisvalmistajalle korkeita oikeudenkäynti- ja muita kuluja sekä mahdollisesti merkittäviä myynnin menetyksiä.

Orion pyrkii tuotteitaan kehittäessään suojaamaan ne mahdollisimman hyvin ja laaja-alaisesti sekä puolustamaan tehokkaasti tuotteidensa oikeuksia sekä yksin että yhdessä markkinointipartnereidensa kanssa.

9.2.1.4. Lääkkeiden hintojen laskupaine

Normaalin hintakilpailun lisäksi lääkkeiden hintoihin laskupainetta luovat monet pääsääntöisesti viranomaispäätösten aikaansaamat tekijät valtioiden pyrkiessä hillitsemään kansallisten lääkekustannusten nousua. Näitä ovat esimerkiksi lääkevaihto eli geneerinen substituoitu ja viitehintoihin perustuvat korvattavuuskäytännöt sekä niitä koskevissa säännöksissä tapahtuvat muutokset, sekä lääkkeiden hintojen ja korvattavuuden leikkaukset. Hintojen laskupainetta lisää myös EU:n alueella tapahtuva rinnakkaistuonti.

Orion varautuu näihin seikkoihin pitämällä tuotevalikoiman riittävän monipuolisena, lisäämällä jatkuvasti kustannustehokkuutta sekä kohdentamalla sekä kehitys- että myyntiresurssit oikein.

9.2.2. Operatiiviset riskit

9.2.2.1. Myynti- ja liikeriskit

Lääkkeiden myynti vaatii soveltamaan markkinakohtaisia toimintamalleja. Perinteisen laajan myyntiedustajien verkoston ylläpitäminen nostaa kiinteitä kustannuksia. Orionin liiketoiminta perustuu Euroopassa omaan ja ulkopuoliseen myyntiverkostoon ja muilla alueilla yhteistyökumppaneiden avulla tapahtuvaan myyntiin. Tällä rakenteella pyritään löytämään tasapaino käytettävissä olevien resurssien ja riskinkantokyvyn sekä omien uusien alkuperätuotteiden maailmanlaajuisen markkinoinnin vaatimien panostusten välillä. Joillakin markkinoilla tietyt tuoteryhmät myydään vain tarjouksien perusteella vakuutusyhtiöille tai sairaaloiden tuotehankintaorganisaatioille.

Niillä alueilla, joilla Orionilla on oma myyntiorganisaatio, on myynnin jatkuvasti oltava riittävän korkealla tasolla kannattavuuden ylläpitämiseksi. Tämä edellyttää yleensä tarpeeksi laajaa tuotevalikoimaa.

9.2.2.2. Lääketuotantoriskit

Lääkkeiden valmistus on säännöllisten viranomaistarkastusten kohteena. Lääkkeiden tulee olla turvallisia, tehokkaita ja kaikki laatuvaatimukset täyttäviä. Lääketuotannossa joudutaan jo näiden lakisäätteisten vaatimusten johdosta kiinnittämään huomiota erilaisiin lääkkeen turvallisuutta ja laatua uhkaaviin riskeihin.

Lääkkeiden asianmukainen laatu varmistetaan järjestelmällisellä toiminnan kokonaishallinnalla, joka kattaa kaikki lääkkeiden laatuun välittömästi ja välillisesti vaikuttavat asiat. Toimintaa ohjataan kattavalla ohjeistuksella sekä riittävällä materiaalien ja valmisteiden ennako- ja jälkivalvonnalla.

Orionin tuotantokapasiteetin tämänhetkinen korkea käyttöaste sekä laaja tuotevalikoima saattavat aiheuttaa riskejä toimitusvarmuudelle sekä tekevät vaaditun erittäin korkean laatutason ylläpitämisen aiempaa haastavammaksi. Eri maiden viranomaiset ja keskeiset asiakkaat suorittavat lääkkeiden kehityksen ja valmistuksen säännöllisiä ja yksityiskohtaisia tarkastuksia. Mahdollisesti vaadittavien korjaavien toimenpiteiden tekemisellä voi olla myös ainakin väliaikaisia toimitusvarmuutta heikentäviä vaikutuksia.

9.2.2.3. Juridiset, immateriaalioikeudelliset ja viranomaissäännöksiin liittyvät riskit

Lääkealaa koskevat useat viranomaisten erityismääräykset, ja ala on viranomaisten tarkassa valvonnassa. Lääkkeiden valmistus, jakelu ja lääketutkimus edellyttävät viranomaisten toimilupia. Myös kilpailuviranomaiset valvovat lääkealaa. Orionissa on selkeät toimintaperiaatteet, joilla huolehditaan näiden määräysten noudattamisesta.

Lääkealalle on tyypillistä immateriaalioikeuksien erittäin keskeinen asema. Orionin aseman varmistamiseksi niin myynnissä olevien kuin kehitettävien tuotteiden patenttitilannetta seurataan koko ajan maailmanlaajuisesti. Näin huolehditaan siitä, että Orionin kehittämien tuotteiden oikeuksia pystytään puolustamaan, ja että Orion ei itse loukkaa muiden patentteja tai muita immateriaalioikeuksia.

Patenttisuoja on kuitenkin ajallisesti rajoitettu ja merkittävän tuotteen patenttisuojan umpeutuminen voi vaikuttaa negatiivisesti konsernin liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan tai liiketoiminnan tulokseen. Orionilla ei ole myöskään takeita siitä, että kehitettäville uusille tuotteille saadaan patenttisuoja halutussa laajuudessa tai että viranomaiset myöntävät tuotteille vaadittavat myyntiluvat.

9.2.2.4. Tuotevastuuriskit

Kuten aiemmin tutkimus- ja kehitysriskien kuvauksessa todettiin, uuden lääkkeen tuloa markkinoille edeltävät laajat, vaihteittain etenevät tutkimukset, joissa kartoitetaan lääkkeen farmakologisia ominaisuuksia, kuten tehoa ja turvallisuutta. Lääkkeen myynnin ja markkinoinnin aloittaminen edellyttää lääkeviranomaisten myöntämää myyntilupaa.

Lääkkeen aiheuttamat haittavaikutukset ovat viranomaisten edellyttämässä seurannassa myös markkinoille tulon jälkeen. Orion pyrkii edellä kuvatuin tutkimukseen ja lääketuotantoon liittyvin keinoin ennalta varmistamaan, ettei tuotteisiin liity sellaisia haittavaikutuksia, jotka saattaisivat johtaa korvausvastuuseen tai merkittävän tuotteen poistoon markkinoilta.

Tuotevastuuriskin taloudellisten vaikutuksien varalta Orion-konsernin tuotteet ja toiminta on vakuutettu toiminta- ja tuotevastuuvakuutuksella, joka kattaa myös kliiniset tutkimukset, pois lukien tutkimukset, jotka tehdään Yhdysvalloissa tai Kanadassa. Yhdysvalloissa ja Kanadassa tehtävät tutkimukset vakuutetaan erillisillä vakuutuksilla. Vakuutuksen tarkoituksena on antaa suoja vakuutusnottajan mahdollisen vahingonkorvausvelvollisuuden varalta. Edellä mainittua suojaa on rajoitettu tavanomaisilla vakuutusehdoilla mm. rahamääräisesti. Lisäksi vakuutussuojan ulkopuolelle jäävät tietyt tuotteet ja lääkkeiden vaikuttavat aineet, joista osa kuuluu myös Orionin liiketoiminnan piiriin. Näiden ei kuitenkaan arvioida kasvattavan olennaisesti Orionin tuotevastuuriskiä.

9.2.2.5. Vahinkoriskit

Lakisääteisten vakuutusten lisäksi Orionilla on omaisuus-, liiketoiminnan keskeytys- ja vastuuvakuutukset kattamassa oleelliseksi arvioituja ja vakuutusten avulla rajattavia vahinkoriskejä.

9.2.2.6. Yritysturvallisuusriskit

Konsernin yritysturvallisuusohjeet sisältyvät Orionin sisäiseen johtamisohjeistoon. Konsernin turvallisuuspolitiikalla pyritään varmistamaan toiminnan häiriötön jatkuvuus, henkilöiden turvallisuus, omaisuuden ja ympäristön suojaaminen vahingoilta sekä tietoturvatöiden riittävyys. Yritysturvallisuusohjeet sisältävät turvallisuustoiminnan periaatteet ja ne kattavat lisäksi ohjeet kriisinhallintaan. Ohjeistuksen lisäksi tietoturvapoliittika sisältää tietoturvan tavoitteet, keskeiset periaatteet ja vastuut.

9.2.2.7. Ympäristöriskit

Ympäristöturvallisuuden ohjeistus sisältää yksityiskohtaiset toimintaohjeet ja vastuut. Ympäristöasioiden kehittämistä ja valvomista varten on konsernin jokaiseen yksikköön nimetty vastuuhenkilöt. Ympäristöön kohdistuvia vaikutuksia seurataan mm. päästöjä mittaamalla, jätteiden määriä tarkkailemalla ja raaka-aineiden käyttömääriä tilastoimalla. Ympäristönsuojelun toteutumista valvotaan vuotuisilla sisäisillä tarkastuksilla. Yhtiöllä on sen toiminnan vaatimat, voimassa olevat ympäristöluvat.

9.2.2.8. Tuotehankinta- ja yritystöriskit

Orion pyrkii laajentamaan liiketoimintaansa ostamalla tai sisäänlisensioimalla kehitteillä olevia tai jo valmiita, markkinoilla olevia tuotteita muilta lääkeyhtiöiltä, tai mahdollisesti ostamalla muita lääke- tai bioalan yrityksiä. Tällaisia hankkeita toteutettaessa pyritään noudattamaan asianmukaista huolellisuutta sekä hyödyntämään yhtiön sisäistä ja ulkoista osaamista suunnitteluvaiheessa, toteutusvaiheessa sekä sulautettaessa ostettuja toimintoja yhtiön muuhun toimintaan.

Tuotehankintoihin ja mahdollisiin yritystöriskoihin voi liittyä tavanomaisia yrityskauppavastuita ja -riskejä sekä muita niiden luonteeseen ja arvoon liittyviä vastuita ja riskejä.

9.2.2.9. Osaamisen turvaaminen

Orionin menestys on riippuvainen sen ylimmän johdon, tutkimus- ja kehitys- sekä muun henkilöstön osaamisesta. Yhtiön henkilöstöjohtamisen tavoitteena on työhyvinvoinnin edistäminen sekä osaamisen ja työyhteisön jatkuva kehittäminen. Lisäksi Orionin menestys on riippuvainen yhtiön kyvystä palkata, kehittää, kouluttaa ja motivoida ammattitaitoista henkilöstöä sekä pitää heidät konsernin palveluksessa.

9.2.3. Rahoitusriskit

Konsernin rahoitusriskien hallinnan tavoitteena on pienentää markkinariskeistä ja vastapuoliriskeistä aiheutuvia negatiivisia vaikutuksia konsernin tulokseen ja kassavirtaan sekä varmistaa riittävä maksuvalmius. Konsernin pääasialliset rahoitusriskit ovat valuuttakurssiriski ja vastapuoliriski.

Rahoitusriskien hallinnan pääperiaatteet on kuvattu hallituksen hyväksymässä konsernin rahoituspolitiikassa. Rahoituksen johtoryhmä vastaa rahoituspolitiikan toteuttamisesta. Rahoituksen hoito on keskitetty konsernin rahoitusosastolle.

9.2.3.1. Markkinariski

Markkinariski koostuu valuuttakurssi-, korko- ja sähkönhintariskistä. Yhtiöllä ei tilinpäätöshetkellä ollut osake- tai osakerahastosijoituksia.

Valuuttakurssiriski

Konsernin valuuttakurssiriski on jaettu transaktioriskiin ja translaatoriskiin.

Transaktioriski

Transaktioriski muodostuu ulkomaan valuutan määräisistä liiketoiminnallisista (mm. myynnit ja ostot) ja rahoituksellisista (mm. lainat, talletukset ja korkovirrat) tase-eristä ja tulevista ennustetuista kassavirroista. Ennustetuissa kassavirroissa huomioidaan seuraavan 12 kuukauden erät. Transaktioriskiä seurataan ja suojataan aktiivisesti. Määrältään suurin valuuttariski muodostuu Yhdysvaltain dollareissa tapahtuvasta myynnistä. Muut merkittävät valuutat ovat Japanin jeni, Ruotsin kruunu, Norjan kruunu, Iso-Britannian punta ja Puolan zloty. Muiden valuuttojen osalta yhden yksittäisen valuutan osuus ei ole merkittävä konsernin kokonaispositiossa.

Rahoituspolitiikan mukaisesti merkittävien valuuttojen tase-erät suojataan välillä 90–105 % ja 12 kuukauden ennakoidut kassavirrat suojataan välillä 0–50 %. Suojausinstrumentteina käytetään enintään 12 kuukauden pituisia valuuttajohdannaisia. Liiketoiminnallisten erien positiot esitetään taulukkona tilinpäätöksen 2012 liitetiedoissa 24.1.1.

Konsernilla on 8,2 miljoonan GBP:n määräinen ulkoinen laina, jonka valuuttariski on suojattu sekä pääomarahavirtojen että korkorahavirtojen osalta täysimääräisesti korun- ja valuutanvaihtosopimuksella. Tilinpäätöksen 2012 liitetietojen kohdassa 24.1.3. esitetään tarkempia tietoja lainasta.

Konsernin sisäiset lainat ja talletukset ovat tytäryhtiön paikallisessa valuutassa ja näistä merkittävimmät on suojattu täysimääräisesti valuutanvaihtosopimuksilla.

Valuuttajohdannaisten käyvän arvon muutokset kirjataan tulosvaikutteisesti joko liiketoiminnan muihin tuottoihin ja kuluihin tai rahoitustuottoihin ja -kuluihin riippuen siitä, onko operatiivisesti tarkasteltuna suojattu myyntituottoja vai rahoitusvaroja ja -velkoja.

Translaatoriski

Translaatoriski muodostuu tytäryhtiöiden, joiden toiminnallinen valuutta on muu kuin euro, omista pääomista. Näiden tytäryhtiöiden oma pääoma 31.12.2012 oli 50,1 (2011: 40,6) miljoonaa euroa. Merkittävin translaatoriski muodostuu Iso-Britannian punnasta. Translaatiopositiota ei ole suojattu.

Herkkyysanalyysi

Valuuttakurssien muutosten vaikutusta konsernin tulokseen (ennen verovaikutusta) ja omaan pääomaan on kuvattu tilinpäätöksen 2012 liitetiedoissa 24.1.1. EUR/USD-valuuttakurssin osalta. Herkkyysanalyysissä oletetaan valuuttakurssimuutoksen olevan +/- 10 % (USD heikkenee/vahvistuu 10 %) ja muiden tekijöiden pysyvän muuttumattomina. IFRS 7:n mukainen herkkyysanalyysi sisältää ainoastaan taseessa olevat rahoitusvarat ja -velat ja siten analyysissä ei ole huomioitu positioon kuuluvaa ennustettua seuraavan 12 kuukauden valuuttavirtaa. Herkkyysanalyysissä ei huomioida myöskään mahdollista translaatiopositiota.

Sähkön hintariski

Hintariskillä tarkoitetaan sähkömarkkinahintojen muutoksista aiheutuvaa riskiä. Sähkön markkinahinta vaihtelee runsaasti mm. sääolosuhteiden, vesitilanteen sekä päästökaupan mukaan. Orion-konserni hankkii käyttämänsä sähköenergian osittain kiinteähintaisena sopimuksena ja osittain Suomen hinta-alueen spot-hintaan sidottuna toimituksena ja altistuu jälkimmäisen osalta sähkön hintavaihtelulle.

Sähkösalkun hallintaa toteutetaan siten, että sähkön markkinahinnan vaihteluista aiheutuvalta rahavirran riskiltä voidaan suojautua. Suojausinstrumentteina käytetään Nord Poolissa noteerattavia vakiotehoisia sähköjohdannaisinstrumentteja. Arvostustasoina käytetään Nord Poolin päätöskurssia.

Sähkönhintariskin suojauskiin sovelletaan IAS 39:n mukaista suojauslaskentaa. Rahavirran suojauslaskentaa sovellettaessa suojausinstrumentista omaan pääomaan käyvän arvon rahastoon kirjattua summaa oikaistaan IAS 39.96:n mukaan siten, että siitä tulee pienempi (absoluuttisina lukuina) seuraavista kahdesta luvusta:

- suojausinstrumentista kertynyt voitto tai tappio suojauksen alkamisajankohdasta lähtien
- suojauskohteesta odotettavissa olevien vastaisten rahavirtojen käyvän arvon kertynyt muutos suojauksen alkamisajankohdasta lähtien.

Jäljelle jäävä osuus suojausinstrumentin voitosta tai tappiosta edustaa suojauksen tehottomuutta ja se kirjataan tulosvaikutteisesti.

31.12.2012 on omaan pääomaan kirjattu sähkösuojauksista käyvän arvon arvostusta 0,0 (2011: -0,2) miljoonaa euroa (ennen verovaikutusta). Johdannaisista syntynyt tehoton osuus 0,6 (2011: 0,2) miljoonaa euroa on kirjattu toimintojen kuluihin. Johdannaisten nimellisarvot olivat yhteensä 5,0 (2011: 6,7) miljoonaa euroa.

Korkoriski

Muutokset korkotasossa vaikuttavat konsernin rahavirtaan ja tulokseen. Konsernin korollinen vieras pääoma oli 31.12.2012 yhteensä 136,7 (2011: 88,7) miljoonaa euroa. Konserni on altistunut korkotason noususta aiheutuvalle korkoriskille Euroopan Investointipankilta nostettujen pitkäaikaisten lainojen osalta. Näiden lainojen pääoma oli 31.12.2012 yhteensä 124,4 (2011: 66,1) miljoonaa euroa ja lainojen korko on sidottu euribor-korkoon. Näistä lainoista 22,3 miljoonaa euroa on suojattu koronvaihtosopimuksella, joiden osalta Orion maksaa kiinteää korkoa. Lisäksi 8,2 miljoonan GBP:n määräisen vaihtuvaan korkoon sidotun lainan korkorahavirta on suojattu korkojen nousua vastaan valuutta- ja korovaihtosopimuksella jonka seurauksena konserni maksaa euromääräistä kiinteää korkoa.

Mikäli korkotaso nousisi vuonna 2013 paralleelista yhdellä prosenttiyksiköllä (1 %) tilinpäätöshetkellä hinnoitelluista koroista muiden tekijöiden pysyessä muuttumattomana, konsernin arvioidut korkokulut vuonna 2013 kasvaisivat 1,0 miljoonaa euroa (ennen verovaikutusta).

Konsernin altistumista markkinakorkojen muutoksille vähentää osittain se, että konsernin rahamarkkinasijoitukset, jotka 31.12.2012 olivat 15,0 (2011: 70,3) miljoonaa euroa, on sijoitettu lyhyen koron instrumentteihin. Kun nämä sijoitukset huomioidaan edellisessä herkkyysoanalyysissä, konsernin arvioidut nettorahoituskulut kasvaisivat 0,9 miljoonaa euroa vuonna 2013.

IAS 39:n määrittelemää rahavirran suojauslaskentaa sovelletaan edellä mainittuihin korkojohdannaisilla suojattuihin lainoihin. 31.12.2012 on omaan pääomaan kirjattu korkojohdannaisista käyvän arvon arvostusta -0,3 (2011: 0,2) miljoonaa euroa (ennen verovaikutusta). Näiden korkojohdannaisten nimellisarvot olivat yhteensä 31,9 (2011: 19,1) miljoonaa euroa.

9.2.3.2. Vastapuoliriski

Vastapuoliriskin toteutuessa konsernin vastapuoli ei täytä sopimusveloitteitaan ja tämän seurauksena konsernilta jää varoja saamatta. Maksimi luottoriski 31.12.2012 on 315,0 (2011: 289,8) miljoonaa euroa, joka koostuu rahoitusvaroista vähennettynä rahoitusveloissa olevien johdannaisten arvoilla. Pääasialliset riskit liittyvät myyntisaamisiin ja rahavaroihin.

Konsernin rahoituspolitiikka määrittelee sijoitusten ja johdannaissopimusten vastapuolten luottokelpoisuusvaatimukset. Vastapuolille on luottokelpoisuuden ja vakavaraisuuden perusteella määritetty limiitit, joita seurataan ja ylläpidetään säännöllisesti. Sijoitukset ovat pääosin jälkimarkkinakelpoisissa, enintään 3 kuukauden pituisissa korkoinstrumenteissa.

Konsernin asiakasluottopolitiikka määrittelee asiakkaiden luottokelpoisuusvaatimukset. Lääketeollisuudessa myyntisaamiset tyypillisesti keskittyvät eri maantieteellisten alueiden jakelijoille. Tietyissä maissa konserni myy myös suoraan paikallisille sairaaloille. Konsernin myyntisaamisista noin 71 % koostuu saamisista 25 suurimmalta asiakkaalta. Merkittävimmät yksittäiset asiakkaat ovat lääkemyynnin markkinointikumppani Novartis sekä lääkejakelija Oriola-KD Oyj. Myyntisaamisiin ei uskota sisältyvän oleellista riskiä. Etelä-Euroopassa saamiset yksittäisiltä vastapuolilta eivät ole konsernin kannalta merkittäviä. Tilikauden tulosvaikutteiset luottotappiot olivat 0,3 miljoonaa euroa.

9.2.3.3. Maksuvalmiusriski

Konsernin tavoitteena on säilyttää hyvä maksuvalmiusasema kaikissa olosuhteissa. Maksuvalmiutta turvaavat liiketoiminnan kassavirran ja rahavarojen lisäksi 100 miljoonan euron sitovat, nostamattomat kahdenkeskiset luottolimiitit, jotka erääntyvät vuonna 2019 sekä pankkiliimiitit ja 100 miljoonan euron vahvistamaton yritystodistusohjelma. Tilinpäätöshetkellä yritystodistuksia ei ollut laskettu liikkeelle.

Rahoitusvelkojen ja koronmaksujen ennustetut rahavirrat eritellään tilinpäätöksen 2012 liitetiedoissa 24.3. Konsernin korollinen velka 31.12.2012 oli 136,7 (2011: 88,7) miljoonaa euroa. Rahalaitoslainojen keskimaturiteetti on 3 vuotta 2 kuukautta. Konsernin rahavarat ja muut rahamarkkinasijoitukset 31.12.2012 olivat 145,2 (2011: 123,0) miljoonaa euroa, jotka ylittävät määrältään konsernin korolliset velat. Konsernin likviditeetin turvaamiseksi ylimääräiset kassavarat sijoitetaan pääsääntöisesti lyhytaikaisiin jälkimarkkinakelpoisiin, hyvän luottokelpoisuuden omaaviin euromääräisiin korkoinstrumentteihin.

9.2.3.4. Pääomarakenteen hallinta

Konsernin taloudellisissa päämäärissä on pääomarakenteeseen liittyen määritetty tavoitteeksi säilyttää omavaraisuusaste, konsernin oma pääoma suhteessa taseen loppusummaan, vähintään 50 %:n tasolla. Tämä omavaraisuusaste ei ole yhtiön näkemys optimaalisesta pääomarakenteesta, vaan se on osa kokonaisuutta, jossa määritellään toiminnan kasvuun ja kannattavuuteen liittyviä tavoitteita sekä yhtiön osingonjakopolitiikka.

Yhtiön lainojen ehtoissa on määritelty taloudelliset kovenantit, joiden rikkoutuessa velkojalla on halutessaan oikeus eräännyttää velka ennenaikaisesti.

Yhtiön antamat kovenantit sekä pääomarakennetta kuvaavat tunnusluvut on esitetty tilinpäätöksen 2012 liitetiedoissa 24.4.

9.3. Valvontatoimenpiteet

Taloudellista ohjausta ja raportointia varten konsernissa on raportointijärjestelmä, jonka tarkoituksena on tuottaa johdolle riittävästi ja oikea-aikaisesti tietoa toiminnan suunnittelua ja johtamista varten. Konsernin taloudellista ohjausta, sekä yhtenäisiä käytäntöjä varten Orionilla on konsernin laajuiset ohjeet sekä niitä tukevat politiikat. Ohjeiden avulla, kuten myös yrityksen laajalla toiminnanohjausjärjestelmällä varmennetaan yhdenmukaisten prosessien olemassaolo. Konsernin talousosasto hoitaa rahoituksen, konsernilaskennan sekä veroasiat keskitetysti. Lisäksi tytäryhtiöiden taloushenkilöt sekä keskitetty Controller-toiminto varmentavat yhdenmukaisten toimintatapojen noudattamista maa- ja liiketoiminta-aluekohtaisesti.

9.3.1. Raportointi ja tiedonvälitys

Orionin tehokkaat ja yhdenmukaiset toimintaprosessit perustuvat yhtenäiseen toiminnanohjausjärjestelmään. Toiminnan ohjaamista varten laaditaan kuukausittaiset talousraportit, joissa esitetään toteutuneen tuloksen lisäksi vertailu toteutuneen ja tavoitteen välillä sekä ennuste tulevasta kehityksestä. Orionilla on eri toiminnoissa käytössä myös lukuisia tavoitteiden asettamisen ja seurannan mittareita, joiden avulla toimintaa valvotaan ja ohjataan asetettujen tavoitteiden mukaisesti.

9.3.2. Seuranta ja tarkastus

Hallituksen tarkastusvaliokunta arvioi sisäisen valvonnan toimivuutta ja vastaa sisäisen raportointiprosessin toimivuuden arvioinnista. Konsernin yhtiöiden tilintarkastus toteutetaan asianomaisten lakien ja yhtiöjärjestysten mukaan.

Lakisääteisen tilintarkastuksen tehtävänä on todentaa, että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat oikeat ja riittävät tiedot konsernin toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Lisäksi tilintarkastus käsittää yhtiön kirjanpidon ja hallinnon tarkastuksen. Emoyhtiön varsinaisen tilintarkastajan päävastuullinen tilintarkastaja koordinoi konsernin tytäryhtiöiden tilintarkastusta yhdessä toimitusjohtajan ja sisäisen tarkastuksen kanssa.

Toiminnan valvontaa ja ohjausta varten konsernissa on sisäinen tarkastus, joka toimii hallinnollisesti emoyhtiön toimitusjohtajan välittömässä alaisuudessa ja raportoi työssään tarkastusvaliokunnalle. Sisäisen tarkastuksen keskeisenä tehtävänä on tutkia ja arvioida konserniin kuuluvien yhtiöiden ja yksiköiden sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehokkuutta ja luotettavuutta.

10. Sisäpiirihallinto

Orion-konserni noudattaa NASDAQ OMX Helsingin sisäpiiriohjetta, johon konsernin oma sisäpiiriohje perustuu. Konsernin pysyvän sisäpiirin muodostavat ilmoitusvelvolliset sisäpiiriläiset ja pysyvät yrityskohtaiset sisäpiiriläiset. Ilmoitusvelvollisia sisäpiiriläisiä ovat hallituksen jäsenet, toimitusjohtaja, yhtiön varsinaisen tilintarkastajan päävastuullinen tilintarkastaja ja konsernin johtoryhmän jäsenet. Pysyviä yrityskohtaisia sisäpiiriläisiä ovat henkilöt, jotka yhtiö on määritellyt pysyviksi yrityskohtaisiksi sisäpiiriläisiksi.

Yhtiö ylläpitää sisäpiirirekisteriään Euroclear Finland Oy:n SIRE-järjestelmässä.

Päivitetyt tiedot yhtiön ilmoitusvelvollisten sisäpiiriläisten osakeomistuksista ovat saatavilla osoitteessa www.orion.fi/sisapiirirekisteri.

11. Tilintarkastus

Orion Oyj:llä on yksi tilintarkastaja, jonka tulee olla KHT-yhteisö. Tilintarkastajan toimikausi on tilikausi, ja tilintarkastajan tehtävä päättyy vaalia seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä.

Tilikaudella 2012 Orionin tilintarkastaja on KHT-yhteisö PricewaterhouseCoopers Oy, jonka päävastuullisena tilintarkastajana toimii KHT Janne Rajalahti.

11.1. Tilintarkastajan palkitseminen

Tilintarkastajille maksetaan palkkiot Orion Oyj:n hyväksymän laskun mukaisesti.

Tilintarkastusyhteisölle vuodelta 2012 maksetut tilintarkastuspalkkiot olivat 244 000 euroa (237 000 euroa v. 2011) ja muista asiantuntijapalveluista maksetut palkkiot 111 000 (249 000) euroa. Palkkioiden tarkempi erittely esitetään vuoden 2012 tilinpäätöksen liitetietojen kohdassa 4.

Hallitukseen 20.3.2012 valittujen jäsenten osakeomistukset Orion Oyj:ssä 31.12.2012

	A- osakkeita, kpl	Muutos vuoden alusta A, kpl	B- osakkeita, kpl	Muutos vuoden alusta B, kpl	Osakkeita yhteensä, kpl	Osuus koko osake- kannasta, %	Osuus kaikista äänistä, %
Hannu Syrjänen	10 000	0	8 848	2 053	18 848	0,01	0,02
Jukka Ylppö	1 247 136	0	294 520	1 377	1 541 656	1,09	2,62
Sirpa Jalkanen	0	0	4 172	1 026	4 172	0,00	0,00
Eero Karvonen	546 200	0	24 435	1 026	570 635	0,40	1,14
Timo Maasilta	21 928	0	1 026	1 026	22 954	0,02	0,05
Heikki Westerlund	0	0	2 835	1 026	2 835	0,00	0,00
Hallitus yhteensä	1 825 264	0	335 836	7 534	2 161 100	1,53	3,82

Luvut sisältävät myös määräysvaltayhteisöjen omistukset.

Konsernin johtoryhmän jäsenten osakeomistukset Orion Oyj:ssä 31.12.2012

	A- osakkeita, kpl	Muutos vuoden alusta A, kpl	B- osakkeita, kpl	Muutos vuoden alusta B, kpl	Osakkeita yhteensä, kpl	Osuus koko osake- kannasta, %	Osuus kaikista äänistä, %
Timo Lappalainen	0	0	44 750	11 700	44 750	0,03	0,00
Satu Ahomäki	0	0	16 126	5 850	16 126	0,01	0,00
Markku Huhta-Koivisto	0	0	26 850	5 850	26 850	0,02	0,00
Olli Huotari	0	0	15 353	4 388	15 353	0,01	0,00
Liisa Hurme	0	0	17 525	5 850	17 525	0,01	0,00
Jari Karlson	0	0	22 898	4 388	22 898	0,02	0,00
Virve Laitinen	0	0	3 713	1 463	3 713	0,00	0,00
Reijo Salonen	0	0	24 100	7 020	24 100	0,02	0,00
Johtoryhmä yhteensä	0	0	171 315	46 509	171 315	0,12	0,02

Luvut sisältävät myös määräysvaltayhteisöjen omistukset.

Orion Oyj:n hallituksen 2012 jäsenten esittely

Hannu Syrjänen, puheenjohtaja
Ekonomi, oikeustieteen kandidaatti
s. 1951

Orion Oyj:n hallituksen puheenjohtaja alkaen 24.3.2010, jäsen alkaen 2.4.2007
Palkitsemisvaliokunnan puheenjohtaja, tutkimus- ja nimitysvaliokuntien jäsen

Ura

2001–2010 Sanoma Oyj:n toimitusjohtaja ja johtoryhmän puheenjohtaja
1999–2001 SanomaWSOY Oyj:n johtoryhmän jäsen
1989–2001 Rautakirja Oy:n toimitusjohtaja, varatoimitusjohtaja sekä toimialajohtaja

Tätä aikaisemmin Hannu Syrjänen on työskennellyt mm. TS-Yhtymässä johtajana, Wihuri Oy:ssä toimialajohtajana sekä Lakimiesliiton Kustannuksen toimitusjohtajana.

Keskeisimmät nykyiset luottamustoimet

Hallituksen puheenjohtaja: Orion Oyj 2010–, VR-Yhtymä Oy 2011–, Management Institute of Finland MIF Oy 2012–
Hallituksen jäsen: Orion Oyj 2007–, Realia Group Oy 2011–, Suomen Messut Osuuskunta 2012–, John Nurmisen Säätiö 2012–

Keskeisimmät aiemmat luottamustoimet

Hallituksen puheenjohtaja: Kansainvälisen Kauppakamarin (ICC) Suomen osasto ry. 2010–2011, Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen 2004–2011, Viestinnän Keskusliitto 2005–2006
Hallituksen jäsen: SanomaWSOY Oyj 2001–2010, East Office of Finnish Industries Oy 2008–2010, Elinkeinoelämän Keskusliitto EK 2005–2006, Palvelutyönantajat ry 1999–2001

Sirpa Jalkanen
Professori, lääketieteen ja kirurgian tohtori
s. 1954

Orion Oyj:n hallituksen jäsen alkaen 23.3.2009
Tutkimusvaliokunnan puheenjohtaja

Ura

2010– Varadekaani, Turun yliopisto
2008– Johtaja, Suomen Akatemian tutkimuksen huippuyksikkö, vuoteen 2013 asti
2006– Tutkimusprofessori, Terveystieteiden tutkimuskeskus THL
2001– Immunologian professori, Turun yliopisto
2000–2005 Johtaja, Suomen Akatemian tutkimuksen huippuyksikkö
1996–2006 Akatemiaprofessori
1996– Johtaja, Reseptorihjelma, Turun yliopisto
1986–1996 Tutkija, Turun yliopisto, Suomen Akatemia, THL
1983–1986 Tutkija, Stanfordin yliopisto, USA

Keskeisimmät nykyiset luottamustoimet

Hallituksen jäsen: Orion Oyj 2009–, Emil Aaltosen Säätiö 2000–
Sigrid Juselius Säätiön lääketieteellisen asiantuntijalautakunnan jäsen 2001–
Syöpäinstituutin tieteellisen neuvottelukunnan jäsen 2002–

Keskeisimmät aiemmat luottamustoimet

Suomalaisen tiedeakatemian esimies 2010–2012

Sirpa Jalkanen on julkaissut noin 240 tieteellistä artikkelia tulehdustautien mekanismeista ja syövän leviämisestä. Lisäksi useita patenteja ja patenttihakemuksia edellä mainituilta aloilta.

Jukka Ylppö
Diplomi-insinööri (sähkövoimatekniikka), kauppatieteiden maisteri
s. 1955

Orion Oyj:n hallituksen jäsen alkaen 2.4.2007, varapuheenjohtaja alkaen 20.3.2012
Tarkastus-, tutkimus- ja nimitysvaliokuntien jäsen

Ura

Jukka Ylppö on työskennellyt koko työuransa ABB Oy:n tuotekehitysorganisaatiossa vuodesta 1981 alkaen.
1999– Teollisuuden sähkökäyttöjen ohjausten ja ohjelmistojen asiantuntija
1996–1998 Uuden tyristorisyötön ohjauksen kehityksen vetäjä
1993–1995 Tasavirtakäyttöjen uuden ohjauksen kehittäjä
1991–1992 Automaatiotuotekehitysinsinööri Västeråsissa Ruotsissa
1988–1990 Laiva-automaation myynti-insinööri
1986–1987 Paperirata-analysaattoreiden kehityksen projekti-päällikkö
1984–1985 Tasavirtakäyttöjen ohjauksen kehityksen vetäjä
1982–1983 Tuotekehitysinsinööri / tehoelektronikka

Keskeisimmät nykyiset luottamustoimet

Hallituksen varapuheenjohtaja: Orion Oyj 2012–
Hallituksen jäsen: Orion Oyj 2007–

Keskeisimmät aiemmat luottamustoimet

Orion Oyj:n hallituksen varapuheenjohtaja 2007–24.3.2010

Eero Karvonen
Diplomi-insinööri
s. 1948

Orion Oyj:n hallituksen jäsen alkaen 1.7.2006
Tarkastus- ja tutkimusvaliokuntien jäsen

Ura

1986– EVK-Capital OY, omistaja ja toimitusjohtaja
1980–1986 Rintekno Oy, prosessisuunnittelija, biokemian ja lääkeaineteollisuuden jaospäällikkö ja teknologiajohtaja
1975–1980 VTT, biotekniikan laboratorio, tutkija
1974–1975 Hallintoneuvoston jäsen: Orion-yhtymä Oyj 1988–1997, Instrumentarium Oyj 1996–1999

Keskeisimmät nykyiset luottamustoimet

Hallituksen jäsen: Orion Oyj 2006–

Keskeisimmät aiemmat luottamustoimet

Hallituksen jäsen: Orion-yhtymä Oyj 1997–2002, jakautunut Orion Oyj 2004–30.6.2006, Rocla Oyj 2006–2009
Hallintoneuvoston jäsen: Orion-yhtymä Oyj 1988–1997, Instrumentarium Oyj 1996–1999

Timo Maasilta
Diplomi-insinööri
s. 1954

Orion Oyj:n hallituksen jäsen alkaen
20.3.2012
Palkitsemis-, tarkastus- ja
tutkimusvaliokuntien jäsen

Heikki Westerlund
Kauppatieteiden maisteri
s. 1966

Orion Oyj:n hallituksen jäsen alkaen 24.3.2010
Tarkastusvaliokunnan puheenjohtaja, palkitsemis-
ja tutkimusvaliokuntien jäsen

Ura:

1993– Toiminnanjohtaja, Maa- ja vesitekniikan tuki ry.
1984– Toimitusjohtaja, Tukinvest Oy
1982–1984 Toimistoinsinööri, Vesi-Pekka Oy
1980–1982 Projekti-insinööri, Vesi-Pekka Oy, Libya

Keskeisimmät nykyiset luottamustoimet

Hallituksen puheenjohtaja: Maa- ja vesitekniikan tuki ry. 1998–, Tuen
Kiinteistöt Oy 1985–, Ympäristöviestintä YVT Oy 2001–
Hallituksen jäsen: Orion Oyj 2012–, Tukinvest Oy 1996–
Amerin Kulttuurisäätiön valtuuskunnan varapuheenjohtaja 2010–

Keskeisimmät aiemmat luottamustoimet

Hallituksen jäsen: Amer Sports Oyj 1986–2008, Amerin
Kulttuurisäätiö 1986–2009, Ompus Inc. 1984–1994
Nimitysvaliokunnan puheenjohtaja: Orion Oyj 2004–2011
Nimeämisvaliokunnan jäsen: Oriola-KD Oyj 2006–2007, 2010–2011
Hallintoneuvoston jäsen: Orion-yhtymä Oyj 1991–2002, Amer
Yhtymä Oy 1985–1986

Ura

2010– CapMan Oyj, hallituksen puheenjohtaja,
senior partner
2005–2010 CapMan Oyj, toimitusjohtaja
2002–2005 CapMan Buyout -tiimin vetäjä
1994–2002 CapMan, sijoituspäällikkö, sijoitusjohtaja
1990–1994 SITRA, sijoitusanalyttikko, projektipäällikkö
1988–1989 Foresport Oy, toimitusjohtaja, yrittäjä

Keskeisimmät nykyiset luottamustoimet

Hallituksen puheenjohtaja: CapMan Oyj 2010–
Hallituksen jäsen: Lumene Oy 2006–, Orion Oyj 2010–, Walki Oy
2011–

Keskeisimmät aiemmat luottamustoimet

Hallituksen puheenjohtaja: Finlayson Oy 2011–2012
Hallituksen jäsen: Aldata Solution Oyj 1997–2001, AtBusiness
Communications Oyj 1997–2003, Medianorth Group Oy 1999–2004,
Nexor Superstore 1995–1998, Satama Interactive 1997–2000 ja
Suomen Pääomasijoitusyhdistys ry 2007–2011

Orion-konsernin johtoryhmän jäsenten esittely

Timo Lappalainen

Diplomi-insinööri
s. 1962

Toimitusjohtaja,
konsernin johtoryhmän puheenjohtaja
1.1.2008 alkaen

Ura

Timo Lappalainen tuli Orionin palvelukseen vuonna 1999. Hän on toiminut seuraavissa tehtävissä:

2008–	Toimitusjohtaja
2005–2007	Alkuperälääkkeet ja Eläinlääkkeet - tulosyksiköiden johtaja
2003–2005	Orion Pharma -tulosyksikön varatoimitusjohtaja
1999–2003	Lääkeliiketoiminnan kehitysjohtaja
1994–1999	Leiras Oy, kansainvälisen markkinoinnin ja liiketoiminnan kehitysjohtaja
1989–1993	Finvest Oy, liiketoiminnan kehitysjohtaja sekä Saksan tytäryhtiön toimitusjohtaja
1987–1988	Arthur Andersen (Chicago, Yhdysvallat), konsultti

Keskeisimmät nykyiset luottamustoimet

Hallituksen jäsen: Vaisala Oyj 2011–, Kemianteollisuus ry 2008–, Sydäntutkimussäätiö 2010–
Hallituksen varapuheenjohtaja: Kemianteollisuus ry 2013–
Hallintoneuvoston jäsen: Suomen Messut Osuuskunta 2009–

Lisäksi Timo Lappalainen on Helsingin seudun kauppakamarin valtuuskunnan jäsen sekä Kansainvälisen kauppakamarin (ICC) Suomen osasto ry:n valtuuskunnan jäsen.

Satu Ahomäki

Kauppätieteiden maisteri
s. 1966

Johtaja, Global Sales 1.10.2010 alkaen

Ura

Satu Ahomäki tuli Orionin palvelukseen vuonna 1992. Hän on toiminut seuraavissa tehtävissä:

2010–	Johtaja, Global Sales
2008–2010	Eläinlääkkeet-tulosyksikön johtaja
2006–2007	Liiketoiminnan kehittämissyksikön johtaja
2005	Liiketoiminnan kehitysjohtaja
2000–2004	Projektihallintoyksikön projektijohtaja ja projektipäällikkö Hormonihoidot ja Urologia -terapia alueella
1992–1999	Eri tehtävissä T&K:ssa, mm. tutkimuspäällikkönä.

Ennen siirtymistään Orionin palvelukseen Satu Ahomäki työskenteli laskentatehtävissä eri yrityksissä.

Markku Huhta-Koivisto

Diplomi-insinööri, MBA
s. 1956

Johtaja, Erityistuotteet ja Fermion
1.11.2006 alkaen

Ura

Markku Huhta-Koivisto tuli vuonna 1982 silloisen Farnos-yhtymän palvelukseen ja on siitä lähtien työskennellyt useissa johtotehtävissä Orionissa:

2006–	Johtaja, Erityistuotteet ja Fermion
2004–2006	Orion Pharma, toimitusketjun johtaja
2004–2005	Fermion Oy, toimitusjohtaja
2002–2004	Orion Pharma, toimitusketjun johtaja
2000–2002	Orion Pharma, informaatiojärjestelmän ja muutosprojektin johtaja
1998–2000	Orion Pharma, aluemyyntijohtaja
1996–1998	Orion Pharma, materiaali- ja toimintojen johtaja
1991–1996	Orion-Farnos lääketeollisuus, materiaali- ja toimintojen johtaja
1990–1991	Farnos Oy, Lääkeryhmän materiaali- ja toimintojen johtaja
1987–1990	Farnos Oy, materiaali- ja toimintojen johtaja
1984–1987	Farnos Oy, Lääkefarmoksen käyttöpäällikkö
1982–1983	Farnos Oy, tuotannosuunnittelupäällikkö
1981–1982	Oy Santasalo-Sohlberg Ab, kehitysinsinööri

Keskeisimmät nykyiset luottamustoimet

Hallituksen jäsen: Pharmaservice Oy 2011–
Huoltovarmuuskeskuksen Terveystuotesektorin jäsen 2007–

Keskeisimmät aiemmat luottamustoimet

Huoltovarmuuskeskuksen Kemian poolin toimikunnan jäsen 2006–2007

Olli Huotari

Varatuomari, LL.M.
s. 1966

Johtaja, Esikuntatoiminnot (ml. Henkilöstö- ja viestintä) 1.7.2006 alkaen
Orion Oyj:n hallituksen sihteeri 1.10.2002–

Ura

Olli Huotari tuli Orionin palvelukseen vuonna 1996. Hän on toiminut seuraavissa tehtävissä:

2006–	Johtaja, Esikuntatoiminnot
2005–2006	Orion Pharman henkilöstöjohtaja ja Orion-konsernin henkilöstön kehittämissuunnittelun johtaja
2002–2006	Konsernin päälakimies
1996–2002	Konsernihallinnon lakimies
1992–1995	Asianajotoimisto Jouko Penttilä Oy, lakimies

Vuosina 1995–1996 Olli Huotari suoritti Master of Laws in International Commercial Law -tutkinnon Kentin yliopistossa Englannissa.

Liisa Hurme
Filosofian tohtori (Biokemia)
s. 1967

Johtaja, Alkuperälääkkeet 1.1.2008 alkaen

Ura

Liisa Hurme tuli Orionin palvelukseen vuonna 1999. Hän on toiminut seuraavissa tehtävissä:

- 2008– Johtaja, Alkuperälääkkeet
- 2005–2007 Urologia ja Onkologia -alueen liiketoimintajohtaja
- 2004–2005 Hormonihoidot ja Urologia -terapia-alueen lääkekehitysohjelmien projektijohtaja
- 2002–2004 Portfolionhallinta-yksikön portfoliopäällikkö
- 2001–2002 Projektihallinto-yksikön projektipäällikkö
- 1999–2001 Hormonihoidot-terapia-alueen tutkija ja projektipäällikkö
- 1995–1999 Pharmacia & Upjohn, Diagnostiikka-yksikön tutkija Ruotsissa sekä tuotekehitystutkija Saksassa (ELIAS GmbH) ja Ranskassa (Institute Pasteur)

Liisa Hurme on väitellyt tohtoriksi Helsingin yliopiston Matemaattis-luonnontieteellisestä tiedekunnasta Biokemian laitokselta vuonna 1996.

Keskeisimmät nykyiset luottamustoimet

Hallituksen jäsen: Suomen Bioteollisuus ry. FIB 2010–
Jäsen: European Federation of Pharmaceutical Industries and Associations (EFPIA), Economic & Social Policy Committee 2010–

Virve Laitinen
Diplomi-insinööri, MBA
s. 1972

Johtaja, Toimitusketju 1.1.2012 alkaen

Ura

Virve Laitinen tuli Orionin palvelukseen vuonna 1997. Hän on toiminut seuraavissa tehtävissä:

- 2012– Johtaja, Toimitusketju
- 2007–2011 Talusosasto, Business Planning and Control -toiminnon johtaja
- 2001–2006 Toimitusketju, teollistaminen ja sopimusvalmistus, päällikkö
- 1997–2000 Toimitusketju, kehitysinsinööri

Liisa Remes
Tutkimusassistentti

Liisa Remes on konsernin johtoryhmässä henkilöstön edustajana.

Jari Karlson
Kauppatieteiden maisteri
s. 1961

Johtaja, Talous ja hallinto 1.8.2002 alkaen

Ura

- 2002– Johtaja, Talous ja hallinto
- 2001–2002 Orion Pharma, talusjohtaja
- 1999–2001 Kuusakoski Group Oy, konsernin taluspäällikkö
- 1990–1999 Genencor International Inc, Controller, Euroopan ja Aasian toimintojen suunnittelujohtaja ja Euroopan alueen talusjohtaja
- 1988–1989 Cultor Oy, biokemian ryhmän taluspäällikkö

Marraskuusta 2010 alkaen talusjohtaja Jari Karlsonin johtamisvastuualueeseen sisältyy myös Eläinlääkkeet-liiketoiminta.

Keskeisimmät nykyiset luottamustoimet

Hallituksen jäsen: LähiTapiola Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö 2010–, Suomen eläinlääketieteen säätiö 2011–, Polttimo Oy 2012–

Reijo Salonen
Professori, dosentti, lääketieteen ja kirurgian tohtori
s. 1956

Johtaja, tutkimus ja tuotekehitys, Chief Medical Officer 1.11.2006 alkaen

Ura

- 2006– Johtaja, tutkimus ja tuotekehitys, Chief Medical Officer
- 2004–2006 Pfizer, Neurology, Psychiatry and Ophthalmology -terapia-alueen johtaja sekä Neurotieteet-terapia-alueesta vastaava johtaja
- 2002–2004 GlaxoSmithKline, neurotieteiden kliinisen kehityksen ja Medical Affairs -osaston johtaja
- 2001–2002 GlaxoSmithKline, neurologian ja GI-kanavan sairauksien kliinisestä kehityksestä vastaava johtaja
- 1999–2001 GlaxoWellcome, keskushermosto-terapiaryhmän lääketieteellisen strategian ja viestinnän johtaja
- 1998–1999 GlaxoWellcome, neurologian ja psykiatrian lääketieteellinen johtaja Medical Affairs ja Commercial Strategy -ryhmissä
- 1997–1998 GlaxoWellcome, migreenin lääketieteellinen strategiajohtaja Yhdysvalloissa
- 1995–1997 GlaxoWellcome, lääketieteellinen johtaja Suomessa

Reijo Salonen on suorittanut lääketieteen lisensiaatin tutkinnon sekä lääketieteen ja kirurgian tohtorin tutkinnon neuroimmunologian alalta Turun yliopistossa 1983. Hän on neurologian erikoislääkäri ja on ollut Turun yliopiston neuroimmunologian dosentti vuodesta 1989. Hänelle myönnettiin professorin arvonimi 2009.

Keskeisimmät nykyiset luottamustoimet

Hallituneuvoston jäsen: Suomen Lääketieteen Säätiö 2011–
Jäsen: European Brain Council Industry Board 2006–, Turun Yliopiston neuvottelukunta 2010–

Keskeisimmät aiemmat luottamustoimet

Hallituksen jäsen: European Brain Council 2006–2010
Jäsen: Federation of Pharmaceutical Industries and Associations (EFPIA), Research Directors Group 2007–2012